

*Ledande experter
för en levande värld.*

Ansökan om artskyddsdispens - komplement
**Kompletterande underlag till artskyddsutredning och
ansökan om dispens att flytta mindre vattensalamander
för detaljplan Gamla Stan 2:26, Falköping
Falköpings kommun**

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	1
1.1	Kompletterande underlag.....	1
1.2	Mindre vattensalamander	1
1.2.1	Särskilda skäl till dispens	1
2	Ansökan om dispens från 6 § Artskyddsförordningen	2
2.1	Syfte med åtgärden.....	3
2.2	Finns någon annan lämplig lösning?	3
2.3	Påverkan på gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde?	3
2.4	Flytta individer av mindre vattensalamander	3
2.4.1	Flytt av mindre vattensalamander till ny lokal	4
2.5	Övriga ändringsförslag	6
	Referenser	7

Titel: Kompletterande underlag till artskyddsutredning och ansökan om dispens att flytta mindre vattensalamander för detaljplan Gamla Stan 2:26, Falköping

Version: 1

Datum: 2021-12-10

Uppdragsgivare: Josef Ydeskog, Falköpings kommun

Uppdragsnummer: 2030-05

Ansökan genomförd av: Sofia Berg, EnviroPlanning AB

1 Bakgrund

Falköping kommun arbetar med en ny detaljplan av ett före detta kalkbrott i de centrala delarna av Falköpings tätort. I samband med planprocessen har det framkommit att den fridlysta arten mindre vattensalamander (6§ Artskyddsförordningen) förekommer i en mindre damm i angränsande villatomt. Kommunen har låtit genomföra inventeringar av artens livsmiljöer inom området för ny detaljplan och funnit att det finns potentiella övervintringsmiljöer där. Inga individer av mindre vattensalamander har dock observerats inom planområdet. I samråd med länsstyrelsen har slutsatsen dragits att det kommer vara svårt att upprätthålla en population med mindre vattensalamander inom området givet att detaljplanen genomförs, då de kvarvarande naturmiljöerna sannolikt är för små för att på sikt hålla en livskraftig population.

1.1 Kompletterande underlag

Detta dokument utgör ett kompletterande underlag till följande artskyddsutredning som genomförts för mindre vattensalamander inom aktuellt detaljplaneområde:

- Berg S (2021). Artskyddsutredning för mindre vattensalamander inför detaljplan, Gamla Stan 2:26, Falköpings kommun. Version 2. Enviro-Planning AB, 2021-09-09.

1.2 Mindre vattensalamander

Mindre vattensalamander är fridlyst enligt 6§ Artskyddsförordningen vilket innebär att det är förbjudet att:

- 1. döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, och
- 2. ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.

1.2.1 Särskilda skäl till dispens

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från 6§ Artskyddsförordningen givet att följande punkter är uppfyllda (15§ Artskyddsförordningen):

- det finns ingen annan lämplig lösning för den åtgärd du vill göra
- dispensen försvårar inte upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde

2 Ansökan om dispens från 6§ Artskyddsförordningen

Falköpings kommun ansöker om dispens från 6 § artskyddsförordningen för mindre vattensalamander. Kommunen ansöker också om tillstånd att få flytta populationen av mindre vattensalamander från detaljplaneområdet Gamla Stan 2:26 samt från intilliggande villatomt där arten idag observerats (figur 1).

● Damm

Figur 1. Markering av dammen där mindre vattensalamander observerats. (Flygbildsfoto från Enrio.se)

2.1 Syfte med åtgärden

Detaljplanläggning av ny skola i Falköpings tätort. Byggnation av skolan bedöms vara av betydande allmänt intresse för att säkerställa en likvärdig skola för alla och goda utbildningslokaler i Falköping.

2.2 Finns någon annan lämplig lösning?

Falköpings kommun har utrett alternativa planjusteringar för att möjliggöra för mindre vattensalamander att finnas kvar i området för ny detaljplan (se kapitel 2 i Berg 2021). Möjligheten att kombinera skolbyggnad, skolgård, god förbindelse med gång- och cykelvägar och bilvägar till skolan med de förutsättningar som mindre vattensalamander behöver för att finnas kvar i området har dock visat sig vara svårt. Efter samråd med länsstyrelsen bedöms det osannolikt att mindre vattensalamander kommer kunna finnas kvar i området på sikt då dess livsmiljö marginaliseras än mer än vad den redan gjort i samband med tidigare exploateringar/bebyggelse runt kalkbrottet. Länsstyrelsen understryker under samråd att området troligen redan idag är för litet för att på sikt kunna hålla kvar en population av mindre vattensalamander. Förutsättningarna för artens fortlevnad inom området är således begränsad som utgångspunkt.

2.3 Påverkan på gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde?

Mindre vattensalamander bedöms idag vara livskraftig (LC) inom sitt utbredningsområde (Artfakta SLU 2021). Arten har en stor utbredning och är relativt vanlig. Utbredningsområdets storlek överskrider gränsvärdet för rödlistning. Det finns vidare inga tecken på betydande populationsförändring (Artfakta SLU 2021). Bedömningen är därför att påverkan från detaljplanen inte kommer att påverka artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

2.4 Flytta individer av mindre vattensalamander

För att inte riskera döda eller skada individer av mindre vattensalamander samt för att möjliggöra för den lokala populationen att fortleva på sikt, ansöker Falköpings kommun om att få flytta individer av mindre vattensalamander. Falköpings kommun ansöker om tillstånd för följande punkter:

1. Samla in och flytta individer av mindre vattensalamander från reproduktionsplatsen (mindre damm på privat villatomt, Hattmakaren 4 (se figur 1)). Insamling och flytt ska utföras av sakkunnig ekolog/biolog. Då det aktuella vattnet är litet kommer insamling ske manuellt i och runt vattnet dit arten söker sig för reproduktion, genom att inventeraren försiktig lyfter upp djuret för hand eller med hjälp av näthåv och placerare djuret i en stor behållare som hanteras ytterst varsamt. Om

ägg observeras på vattenväxter samlas dessa in och flyttas tillsammans med individerna av mindre vattensalamander.

2. Insamling ska ske vid minst två tillfällen under artens lekperiod (april-maj). Insamling sker under kvällstid, mellan 21.00-23.00.
3. Om individer observeras i närliggande mindre tillfälliga vattensamlingar i direkt anslutning till detaljplansområdet eller inom detaljplansområdet (på mark där åtkomst ges, exempelvis på allmän mark och på privat mark med markägarens tillstånd) samlas även dessa in för att på så vis kunna flytta så stor del av den lokala populationen som möjligt.
4. Individer flyttas till lämplig livsmiljö inom Falköpings kommun (se avsnitt 2.4.1)
5. Om individer av mindre vattensalamander observeras under anläggnings- och byggtid inom detaljplaneområdet får dessa samlas in av biolog/ekolog och flyttas till samma livsmiljö som övriga insamlade individer (se avsnitt 2.4.1).

2.4.1 Flytt av mindre vattensalamander till ny lokal

Insamlade individer av mindre vattensalamander kommer direkt efter insamling att placeras ut på en ny lokal där förutsättningarna för individerna och artens fortlevnad är goda. Föreslagen lokal är den så kallade "Groddjursdammen" som ligger placerad i ett grönområde i Majarps industriområde (figur 2) och som är säkerställd genom detaljplan. Lokalen ligger cirka 2,8 km norr om befintlig lokal (figur 2). Förutsättningarna för mindre vattensalamander bedöms här vara goda då vattentillgången i dammen är beständig, dammen har sluttande strandkanter med vattenvegetation samt är fisk- och kräftfri (figur 3 och 4). Falköpings kommun har även byggt upp stenvmurar inom området som erbjuder skyddade miljöer för arten samt övervintringsplatser då stenvmurarna ligger på mjuk mark. I det direkta närområdet finns även mindre trädklädda partier.

Figur 2. Platsen för ny lokal (nr 2) dit mindre vattensalamander planeras flyttas. Området ligger cirka 2,8 km norr om befintlig lokal (nr 1).

Figur 3. Dammen med omkringliggande mark där stenmurar och mindre trädklädda områden finns. Inom området finns även öppna diken.

Figur 4. Flygbild över "Groddjursdammen". Bild från Eniro.se.

2.5 Övriga ändringsförslag

I artskyddsutredningen, avsnitt 2.2.1, 2.2.2 och 2.2.3 i Berg (2021) anges ett antal förslag till skyddsåtgärder och förstärkningsåtgärder i syfte att vidta hänsyn till den lokala populationen av mindre vattensalamander inom Gamla Stan 2:26. Falköpings kommun vill dock, givet att dispens för flytt av mindre vattensalamander beviljas, återkalla dessa förslag. Eftersom förslagen tagits fram i syfte att bevara en population med mindre vattensalamander inom detaljplaneområdet bedöms dessa åtgärder ej vara relevanta om populationen flyttas från platsen.

Referenser

Artfakta SLU Artdatabanken (2021). Mindre vattensalamander. <https://artfakta.se/naturvard/taxon/lissotriton-vulgaris-208242>

Artskyddsförordningen (2007:845). https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845

Berg S (2021). Artskyddsutredning för mindre vattensalamander inför detaljplan, Gamla Stan 2:26, Falköpings kommun. Version 2. EnviroPlanning AB, 2021-09-09.